

Ясінський Андрій Миколайович, к.пед.н., доцент, проректор з інформаційного забезпечення та інноваційних технологій навчання, **Лотюк Юрій Георгійович**, к.пед.н., доцент, доцент кафедри математичного моделювання (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне), **Антоневич Юрій Адамович**, голова циклової комісії «Інформатика та комп'ютерна техніка» ДВНЗ «Рівненський коледж економіки та бізнесу», **Антоневич Ольга Йосипівна**, аспірантка (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне), **Козлинець Олена Юрїївна** методист ДВНЗ «Рівненський коледж економіки та бізнесу»

**ДОСВІД СПІВПРАЦІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІКО-
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА
ДЕМ'ЯНЧУКА І ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«РІВНЕНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ» З
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС**

Перехід до нової парадигми суспільного розвитку, становлення постіндустріального суспільства, в якому ключову роль відіграють знання, неминуче призводить до необхідності поступової зміни системи освіти. Одним із важливих принципів, що визначає сучасну методологію оновлення змісту освіти, є компетентнісний підхід. У контексті загальноєвропейської інтеграції щодо створення єдиного європейського освітнього простору, стандартизації європейської освіти, вдосконалення вищої освіти передбачає орієнтацію на формування професійної компетентності як важливого аспекту в процесі підготовки фахівців будь-якої галузі людської діяльності.

Необхідність задоволення динамічно зростаючих вимог щодо рівня професійної компетентності фахівців, наближення системи вищої економічної освіти до світових стандартів потребує урізноманітнення форм і методів організації навчального процесу, формування потужних базових комплексів для запровадження дистанційної освіти та освіти «упродовж життя» на основі передових освітанських закладів.

Класичні університети, які століттями формували традиції підготовки фахівців економічного профілю, нині повинні вирішувати складне завдання: поєднати багаторічні освітні традиції із новітніми технологіями викладання дисциплін. До таких технологій, насамперед, належать технології навчання які використовують інформаційно-комунікаційні засоби навчання.

Проблема компетентнісного підходу в освіті досліджувалася багатьма вченими (Б. Л. Вульфсон, І. О. Зимня, С. В. Лісова, О. В. Овчарук, Є. І. Огарьов, Дж. Равен, Г. К. Селевко, А. В. Хуторської, Є. В. Чуб та ін.). Різні аспекти професійної компетентності розглядали у своїх працях Є. С. Барбіна, С. Я. Батишев, О. В. Вознюк, О. А. Дубасенюк, Є. А. Іванченко, В. І. Лозова, М. В. Левківський, В. Т. Лозовецька, О. С. Марков та ін.

Значний внесок у розвиток комп'ютерно орієнтованих технологій навчання, формулювання педагогічних завдань, які можуть бути вирішені за допомогою зазначених технологій, розробку теоретичних засад для створення комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання здійснили В. І. Гриценко, М. І. Жалдак, Ю. О. Жук, М. Ю. Кадемія, В. В. Лапінський, О. В. Соловов, Ю. В. Триус, М. І. Шут та ін. Навчально-виховні можливості використання інформаційно-комунікативних засобів навчання досліджені у роботах В. П. Безпалька, В. Н. Лаврентьева, Ю. І. Машбиця, Н. В. Морзе, Н. Ф.Тализіної.

У наш час зросла увага до використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі підготовки фахівців економічного профілю, чому присвятили свої дисертаційні роботи Я. В. Галета, Н. Ю. Іщук, К. О. Кірей, Т. І. Коваль, М. Г. Коляда, Г. Т. Кравчук, Т. Б. Поясок, О. Г. Смілянець, Н. А. Хараджян, Т. В. Хоменко та інші вітчизняні науковці.

Незважаючи на вагомні результати досліджень останніх років, доводиться констатувати, що проблеми застосування комп'ютерно-орієнтованих технологій

навчання в процесі формування професійної компетентності майбутніх фахівців у педагогічній теорії і практиці висвітлені недостатньо. Зокрема, поза увагою дослідників залишаються можливості використання педагогічного потенціалу навчальних комп'ютерних програм моделювання стану економічного об'єкту в професійній підготовці фахівців.

Вивчення теоретичних і практичних аспектів професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти дозволило виявити певні суперечності цього процесу, а саме між: соціальним замовленням на підготовку компетентних фахівців економічного профілю й недостатнім рівнем сформованості професійної компетентності у майбутніх випускників; високими темпами технічного прогресу у сфері інформаційно-комунікативних технологій, постійним зростанням обсягу і складності навчального матеріалу, потребою у його оновленні та обмеженими можливостями традиційної системи навчання студентів різних спеціальностей.

Мета нашого дослідження — визначити основні складові формування професійної компетентності майбутніх фахівців з використанням інформаційно-комунікативних засобів навчання та перевірити їх ефективність у навчально-виховному процесі.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах різних рівнів акредитації.

Предмет дослідження - інформаційно-комунікативні засоби навчання як елемент формування професійної компетентності студентів.

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає в тому, що вперше теоретично обґрунтовано сучасні підходи до формування професійної компетентності, а саме: розроблено основну структуру. Вона ґрунтується на використанні інформаційно-комунікативних засобів організації навчальних занять, методів навчання студентів як спеціалістів, навчальних комп'ютерних програм моделювання стану досліджуваного об'єкта.

Апробація результатів дослідження. Розробка та друк навчально-методичних матеріалів: (методичні розробки занять, матеріали для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації тощо.

Інтеграція освіти, науки і практики зумовлює створення нової науково-методичної концепції, використання якої, спираючись на надбання «класичної моделі» освіти, надасть можливість оновити зміст, оптимізувати форми і структуру, реалізувати завдання і цілі навчально-виховного процесу та забезпечити його результативність впроваджуючи інформаційно-комунікаційні технології.

Значного поширення нині набуває міждисциплінарне навчання, яке дає змогу майбутнім спеціалістам використовувати знання та ідеї із суміжних дисциплін для вирішення практичних питань. Серед важливих тенденції - модульний, гнучкий вид підготовки, який передбачає швидке пристосування до певних робочих місць і сприяє підвищенню якості професійного навчання.

Стосовно найважливіших факторів активізації навчання через удосконалення організаційних форм навчання зазначимо надзвичайно важливу роль комп'ютерних технологій, застосування різноманітних інтенсивних розвивальних моделей вивчення окремих предметів, запровадження різноманітних модульних програм довготривалого й короткочасного навчання, дистанційної освіти, навчання з відривом і без відриву від практичної діяльності. Усе це дає змогу планувати навчально-виховний процес відповідно до заданих рівнів компетентності майбутніх фахівців.

Перезавантаження ролі і місця в системі сучасної освіти таких її структурних елементів, як студент та викладач; створення дієвих механізмів, винайдення оптимальних технологій та методик ефективного функціонування спільної взаємодії студент-викладач на засадах співпраці із гарантованим отриманням результату вищезазначеної.

Оптимальною формою такого співробітництва є навчальне заняття. На сучасному етапі воно розглядається як форму організації освітнього процесу, яка здійснюється навчальним закладом відповідно до стандартів вищої освіти і освітньої діяльності з урахуванням можливостей новітніх інтерактивних освітніх технологій, інноваційних науково-методичних, психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технік і методик.

Викладачі навчальних закладів прагнули сформувати *модель* сучасного нестандартного заняття на прикладі авторської моделі інтегрованого заняття з математики, інформатики і КТ та дисциплін економічного блоку для студентів, що навчаються у закладах вищої освіти економічного та технічного напрямів професійної освіти, яка є базисно-формуючим структурним елементом пілотного інноваційного проекту «Наступність освіти. Перспективи розвитку».

Спільний проект «Наступність освіти. Перспективи розвитку» стартував на базі Рівненського коледжу економіки та бізнесу у 2011 р. Проект був ініційований творчою групою викладачів таких навчальних закладів: ДВНЗ «Рівненський коледж економіки та бізнесу», Національний університет водного господарства та природокористування, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Розпочато проект було з інноваційного інтегрованого заняття. На занятті були присутні викладачі закладів вищої освіти (ЗВО) та представники освітньої галузі. Зміст заняття охопив загальний курс навчання в аспекті підготовки молодших спеціалістів із спеціальностей 5.03050901 «Бухгалтерський облік» та 5.3050801 «Фінанси та кредит» та був проведений поетапно у вигляді творчого конкурсу груп.

Головна мета проекту - впровадження інноваційних методик викладання дисциплін природничо-наукової, загальноекономічної та професійно-практичної підготовки у процес формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів.

Впродовж наступних 2012-2016 років на базі зазначеного вище коледжу відбулися ще два інтегрованих заняття, які пройшли у збереженому науково-методичному форматі «заняття 2011», але з вдосконаленням та оновленням мети, змісту та структури міжпредметних модулів відповідних дисциплін.

Для реалізації освітньої програми навчального закладу використовуються різні можливості організації й управління навчально-виховним процесом як у аудиторному режимі, так і в позааудиторний час. Не зупиняючись на предметах, які введено в навчальний розклад, виділимо найефективніші форми позааудиторної час позакласної роботи з студентами.

Нині освітня галузь перебуває серед сфер активного впровадження відеоконференцз'язку. Системи відеоконференцій під час практичного навчання є вигідним засобом спілкування для навчальних закладів оскільки дозволяють своєчасно обмінюватись необхідною інформацією, повноцінно спілкуватися у зручний час, поєднувати навчання з виконанням робочих обов'язків. Цьому питанню було присвячено низку позааудиторних заходів.

Для реалізації освітньої програми навчального закладу використовувалися різні можливості організації й управління навчально-виховним процесом з використанням інноваційних технологій.

На семінарах розглядалися існуючі та перспективні інструменти системи дистанційного практичного навчання - відеоконференції, її принципів, особливостей і засобів під час проходження практики на підприємствах студентів ЗВО, а також типи відеоконференцій, технічні засоби і програмне забезпечення, особливості й вимоги до каналів зв'язку. Через мережу Інтернет демонструвався обмін інформацією через поштові скриньки.

У 2015 році у ДВНЗ «Рівненський коледж економіки та бізнесу» разом з Міжнародним економіко-гуманітарним університетом імені академіка Степана Дем'янчука було проведено День факультету кібернетики. Відбулося ознайомлення студентів коледжу з історією та діяльністю факультету кібернетики Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, проведені майстер-класи зі студентами. Для викладачів коледжу було організовано науково-практичний семінар з питань організації дистанційної освіти в середовищі Moodle та створення мультимедійних курсів для підтримки дистанційного навчання.

У проведенні позааудиторних заходів використовувались різноманітні інноваційні педагогічні методики, основою яких є інтерактивність та максимальна наближеність до реальної професійної діяльності майбутнього фахівця, які ґрунтуються на використанні передових інформаційних технологій - це є основним напрямом роботи творчої групи, яка в своїй діяльності спирається на професіоналізм та науково-дидактичний підхід при розв'язанні проблеми наступності освіти.

Питання наступності освіти є досить важливим для багатьох випускників ЗВО, учнів шкіл та викладачів ЗВО, тому творчою групою проводиться дуже багато заходів пов'язаних із цим питанням.

Нещодавно на початку року відбувся дводенний навчальний тренінг «Техніка пошуку роботи» його розпочали провідні фахівці Рівненського обласного центру зайнятості для студентів випускних курсів Рівненського коледжу економіки та бізнесу. Захід став вже традиційним та щорічно проводиться на економічному факультеті Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука.

На цьому заході декан економічного факультету, кандидат економічних наук Костянтин Артюшок особливо наголосив на тому, що кожен випускник коледжу може продовжити навчання в університеті, навіть якщо має бажання змінити спеціальність та розвиватися в новому напрямі.

Випускники коледжу сподіваються, що весь багаж знань, отриманий ними у коледжі, буде стартовим капіталом для досягнення нових висот - в житті, професійній діяльності, благополуччі, а викладачі та науковці вірять, що їх праця не є марною і їх вихованці будуть достойними будівниками нашої держави.